

การพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาในชุมชน (SRIBOYA-RUAM-JAI Model) เพื่อส่งเสริมจรรยาวัชระในศตวรรษที่ 21 และทักษะการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา

The Development of an Integrated Participatory Local Curriculum Management Model through Community Educational Network Participation (SRIBOYA-RUAM-JAI Model) to Promote 21st-Century Soft Skills and Digital Life Skills at Ban Koh Sriboya School

พิศมัย เองฉ้วน

Pitsamai Engchuan

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
Director of Ban Koh Sriboya School, Krabi Primary Educational Service Area Office.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบพัฒนา ตรวจสอบคุณภาพ และทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาในชุมชน (SRIBOYA-RUAM-JAI Model) เพื่อส่งเสริมจรรยาวัชระในศตวรรษที่ 21 และทักษะการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา ดำเนินการ 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวิจัย (R1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 126 คน ระยะที่ 2 การพัฒนา (D1) ออกแบบและตรวจสอบรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน ระยะที่ 3 การวิจัย (R2) ทดลองใช้กับนักเรียน 107 คน และเครือข่าย 36 คน และระยะที่ 4 การพัฒนา (D2) ปรับปรุงรูปแบบให้สมบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วยกรอบยุทธศาสตร์ SRIBOYA 7 ด้าน และกลไกขับเคลื่อน RUAM-JAI 7 ขั้นตอน คุณภาพของรูปแบบมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.82, S.D. = 0.14) ผลการทดลองใช้พบว่านักเรียนมีจรรยาวัชระ และทักษะการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัลในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เครือข่ายการจัดการศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.75) ข้อเสนอเชิงวิชาการชี้ให้เห็นว่าการสร้างความเป็นเอกภาพผ่านกลไกการมีส่วนร่วมเชิงลึกช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่เกาะได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของเครือข่าย จรรยาวัชระในศตวรรษที่ 21 ทักษะการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา

ABSTRACT

This research was a Research and Development (R&D) study with the objectives to study components, develop, examine quality, and implement the integrated participatory local curriculum management model through community educational network participation (SRIBOYA-RUAM-JAI Model) to promote 21st-century soft skills and digital life skills at Ban Koh Sriboya School. The research was conducted in four phases: Phase 1 (R1): studying problems and needs from 126 informants; Phase 2 (D1): designing and examining the model by seven experts; Phase 3 (R2): implementing the model with 107 students and 36 network members; and Phase 4 (D2): refining the model. The results showed that the model components consist of the SRIBOYA Framework (7 strategies) and the RUAM-JAI Mechanism (7 operational steps). The model was rated for appropriateness and feasibility at the highest level ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.14). Implementation results indicated that students achieved the highest level in soft skills and digital life skills, with post-test scores significantly higher than pre-test scores at the 0.01 level. The educational network expressed satisfaction at the highest level ($\bar{X} = 4.75$). The academic conclusion suggests that building unity through deep participatory mechanisms effectively reduces educational inequality in island contexts sustainably.

KEYWORDS: Local Curriculum Management, Network Participation, 21st-Century Soft Skills, Digital Life Skills, Ban Koh Sriboya School

บทนำ

สภาพการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนผ่านที่ท้าทายมวลมนุษยชาติอย่างยิ่งยวด เนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้หลายพรมแดนทางกายภาพ ทำให้โลกเปิดกว้างและง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในทุกซอกทุกมุม พลโลกในยุคปัจจุบันจึงมีวิถีชีวิตและกระบวนทัศน์ที่แตกต่างจากศตวรรษที่ 19 และ 20 อย่างสิ้นเชิง ภายใต้บริบทของความผันผวนและความไม่แน่นอนที่เรียกว่า VUCA World ซึ่งประกอบด้วย ความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความซับซ้อน (Complexity) และความคลุมเครือ (Ambiguity) ทุกประเทศจึงจำเป็นต้องเตรียมรับมือด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์และเท่าทันต่อสถานการณ์

ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างระดับโลก ข้อมูลจากธนาคารโลก (World Bank Group) ในรายงาน World Development Report 2018 ได้ระบุถึงปรากฏการณ์ที่เรียกว่า วิกฤตการเรียนรู้ (Learning Crisis) ซึ่งเกิดจากการที่ระบบการศึกษาทั่วโลกขยายตัวเชิงปริมาณอย่างรวดเร็ว แต่กลับมีคุณภาพที่ลดลงอย่างน่ากังวล ปัญหานี้ส่งผลให้แรงงานที่เข้าสู่ตลาดแรงงานขาดทักษะที่สามารถนำไปใช้ในการทำงานได้จริง และขาดทักษะพื้นฐานเพียงพอที่จะพัฒนาตนเองต่อไปในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ามามีบทบาทสำคัญ การศึกษามีได้จำกัดอยู่เพียงการอ่านตำรา แต่คือการรู้วิธีเรียนรู้ (Learning how to learn) และการมีทักษะการคิดแก้ปัญหาที่ซับซ้อน

การวิเคราะห์เชิงลึกพบว่าแนวโน้มการศึกษาโลกในปี 2025-2026 กำลังเปลี่ยนผ่านจากการเรียนรู้ในห้องเรียนกายภาพไปสู่การเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลและนวัตกรรม (AI-Driven Adaptive Learning) และการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Immersive Learning) การก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบนี้ทำให้เกิดภาวะขาดแคลนทักษะ (Skills Crunch) อย่างหนัก โดยตลาดแรงงานพุ่งเป้าไปที่บุคลากรที่สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างนวัตกรรมควบคู่ไปกับทักษะความเป็นมนุษย์ (Human Skills) หรือจรรยาบรรณ (Soft Skills) ที่เข้มแข็ง ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ อุตสาหกรรมท้องถิ่นมักถูกกลืนหายไป ดังนั้น ความท้าทายที่สำคัญ

ของนักบริหารการศึกษาคือการสร้างสมดุลระหว่างความเป็นสากล (Global Citizenship) และความเป็นท้องถิ่น (Local Wisdom Integration)

วิกฤตการณ์การเรียนรู้ที่ปรากฏในระดับสากลนี้ไม่ได้เป็นเพียงปัญหาเชิงคุณภาพการสอนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโอกาส การวิเคราะห์หลุมลึกในระดับมหภาคชี้ให้เห็นว่า ระบบการศึกษาที่ไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะสร้างต้นทุนทางสังคมที่มหาศาล เด็กเยาวชนที่ไม่ได้รับการพัฒนาทักษะดิจิทัลและจรรยาบรรณทักษะจะกลายเป็นผู้ด้อยโอกาสในเชิงเศรษฐกิจและสังคม วิกฤตการณ์การเรียนรู้จึงมิใช่เพียงเรื่องของคุณภาพการสอน แต่เป็นเรื่องของความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโอกาสและการบริหารจัดการที่ไม่สอดคล้องกับความผันผวนของโลกสมัยใหม่ พบว่า ประเทศไทยได้กำหนดเข็มทิศการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 โดยเฉพาะในหมวดหมู่ที่ 12 ซึ่งระบุว่าไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

ในด้านนโยบายการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้วางโครงสร้างการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา โดยมุ่งให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระและมีความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ นโยบาย "เรียนดี มีความสุข" ของกระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้การนำของ พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ ได้มุ่งเน้นการลดภาระครูและนักเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime) ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือหลัก มาตรการสำคัญอย่าง Thailand Zero Dropout ซึ่งมีเป้าหมายในการพาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา กลับเข้าสู่ระบบให้กลายเป็นศูนย์ภายในปี 2570 เป็นเครื่องสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา มาตรการนี้เน้นการทำงานเชิงพื้นที่ (Area-based Education) โดยใช้กลไกความร่วมมือของภาคีเครือข่าย ทั้งบ้าน วัด/มัสยิด และโรงเรียน (บวร) เพื่อค้นหาและช่วยเหลือเด็กที่หลุดออกจากระบบ ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทชีวิต

การบริหารจัดการสถานศึกษาท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วไม่สามารถอาศัยโครงสร้างการสั่งการแนวตั้งแบบเดิมได้อีกต่อไป หากแต่ต้องปรับสู่การบริหารแบบมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายนวัตกรรม ทฤษฎีระบบ (Systems Theory) จึงกลายเป็นแนวคิดสำคัญที่มองว่าสถานศึกษาคือระบบเปิด (Open System) ที่มีความสัมพันธ์เชิงพลวัตระหว่างปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ โดยมีการรับฟังข้อมูลป้อนกลับจากสภาพแวดล้อมเพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School-Based Management: SBM) เป็นหัวใจของการกระจายอำนาจที่เน้นให้โรงเรียนมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ เมื่อผนวกกับทฤษฎีการจัดการศึกษาฐานชุมชน (Community-Based Education: CBE) ที่เน้นการเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและปัญหาจริงในท้องถิ่นได้

โรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นพื้นที่เกาะที่มีความงามตามทางธรรมชาติ และรุ่มรวยด้วยทรัพยากรชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยมุสลิมที่มีวิถีชีวิตเรียบง่าย ผูกพันกับหลักศาสนา อัตลักษณ์ที่โดดเด่นของชุมชนคือ ภูมิปัญญาในการต่อเรือไม้ ศาสตร์แห่งการจับสัตว์น้ำ และวัฒนธรรมการแบ่งปันที่เข้มแข็ง อย่างไรก็ตาม ในฐานะโรงเรียนพื้นที่ห่างไกล โรงเรียนต้องเผชิญกับอุปสรรคเชิงประจักษ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัล จากกรณีวิเคราะห์สภาพแวดล้อมพบว่า โรงเรียนยังขาดรูปแบบการบริหารจัดการที่ชัดเจนในการเชื่อมโยงเครือข่ายในชุมชนให้มาทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ องค์กรต่างๆ บนเกาะ เช่น มัสยิด กลุ่มประมง และหน่วยงานรัฐ ยังคงทำงานแยกส่วนกัน ขาดกลไกหมุดเชื่อมโยง (Linking Pin) นอกจากนี้ ช่องว่างทางดิจิทัล (Digital Divide) เป็นปัญหาที่สำคัญยิ่ง เนื่องจากข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์ทำให้การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีทำได้ยากกว่าโรงเรียนบนฝั่ง

สภาพปัญหาเชิงประจักษ์เหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยาไม่สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วยรูปแบบเดิมได้อีกต่อไป จำเป็นต้องมีการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นที่เป็นแบบบูรณาการ เพื่อทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมระหว่างโลกยุคใหม่กับวิถีชีวิตดั้งเดิม เพื่อให้เด็กเยาวชนศรีบอยามีทั้งรากเหง้าที่มั่นคงและปีกที่แข็งแรงในการบินสู่โลกดิจิทัล การสร้างรูปแบบการบริหารที่มีความเฉพาะตัวสำหรับเกาะศรีบอยาจะช่วยสร้างความรู้สึกภาคภูมิใจและการยอมรับจากคนในพื้นที่ ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษาในระดับฐานรากประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

ตาราง 1 การวิเคราะห์ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่อทักษะในศตวรรษที่ 21 และยุคดิจิทัล

ปัจจัยการเปลี่ยนแปลง	ผลกระทบต่อระบบการศึกษา	ความต้องการทักษะใหม่ (Emerging Skills)
Digital Disruption & AI	การเรียนรู้ขยายตัวสู่โลกดิจิทัลและแพลตฟอร์มเสมือนจริง	AI Literacy, Digital Fluency, Cyber Safety
Global Skills Crunch	ตลาดแรงงานต้องการทักษะเฉพาะด้านควบคู่กับ Soft Skills	Critical Thinking, Complex Problem Solving
Short half-life of knowledge	ความรู้ในตำรามืออายุสั้นลง จำเป็นต้องเรียนรู้อยู่เสมอ	Lifelong Learning, Adaptability, Grit
Cultural Globalization	อัตลักษณ์ท้องถิ่นถูกกลืนหายไปในระดับโลก	Local Wisdom Integration, Global Citizenship

ตาราง 2 ความเชื่อมโยงของนโยบายระดับชาติและแผนงานขับเคลื่อนการศึกษาไทย

นโยบาย/แผนงานหลัก	จุดเน้นและเป้าหมาย	ความเชื่อมโยงกับบริบทพื้นที่
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	สร้างพลเมืองคุณภาพสำหรับโลกศตวรรษที่ 21
นโยบาย "เรียนดี มีความสุข"	ลดภาระ ลดความเหลื่อมล้ำ ส่งเสริมความสุข	การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น เข้าถึงง่าย ทุกที่ทุกเวลา
Thailand Zero Dropout	เด็กอยู่นอกระบบการศึกษาเป็นศูนย์	ติดตามและช่วยเหลือเด็กในพื้นที่เกาะและชนบท
การศึกษาเชิงพื้นที่ (ABE)	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา	ใช้ทรัพยากรในชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้

การบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคพหุวัฒนธรรมแดนดิจิทัลไร้ขอบเขตเรียกร้องให้สถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นเพียงผู้ถ่ายทอดความรู้ในตำรา ไปสู่การเป็นแกนกลางในการสร้างสรรค์ประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทจริงของชุมชน การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาในชุมชน (SRIBOYA-RUAM-JAI Model) เพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา จึงมีใช้เพียงความพยายามในการจัดทำเอกสารหลักสูตร แต่เป็นการวางรากฐานทางความคิดเชิงระบบที่มุ่งหวังจะปิดช่องว่างทางวิชาการระหว่างการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวเกาะ เพื่อให้เยาวชนสามารถเติบโตเป็นพลเมืองดิจิทัลที่มีรากเหง้าภูมิปัญญาที่แข็งแกร่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาในชุมชน (SRIBOYA-RUAM-JAI Model) เพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาในชุมชน (SRIBOYA-RUAM-JAI Model) เพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา
3. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาในชุมชน (SRIBOYA-RUAM-JAI Model) เพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา
4. เพื่อทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาในชุมชน (SRIBOYA-RUAM-JAI Model) เพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ (SRIBOYA-RUAM-JAI Model) หมายถึง ระบบและกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในโรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา ประกอบด้วยสองส่วนหลักคือ 1) SRIBOYA

Framework ซึ่งเป็นกรอบยุทธศาสตร์การบริหารจัดการภายในสถานศึกษา 7 ด้าน และ 2) RUAM-JAI Mechanism ซึ่งเป็นกลไกเชิงกระบวนการในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาในชุมชน 7 ขั้นตอน

2. เครือข่ายการจัดการศึกษาในชุมชน หมายถึง การรวมกลุ่มของบุคคลและองค์กรจาก 3 ภาคส่วน ได้แก่ 1) เครือข่ายบุคลากรในโรงเรียน (ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา) 2) เครือข่ายบุคลากรภาคเอกชน (ผู้แทนชมรม อ.ส.ม. ผู้ประกอบการ ปรากฏท้องถิ่น) และ 3) เครือข่ายบุคลากรภาครัฐ (อบต. สาธารณสุข ผู้นำชุมชน) ที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน

3. จรณทักษะในศตวรรษที่ 21 (21st Century Soft Skills) หมายถึง ทักษะที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์และสังคมที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในยุคใหม่ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การทำงานร่วมกัน (Collaboration) การสื่อสาร (Communication) ภาวะผู้นำ (Leadership) และคุณธรรมจริยธรรม (Ethics & Morality)

4. ทักษะการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล (Digital Life Skills) หมายถึง สมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ การเข้าถึงและประมวลผลข้อมูล การรู้เท่าทันสื่อ การจัดการความเสี่ยงทางไซเบอร์ การจัดระเบียบข้อมูล การใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต และความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยแบ่งออกเป็น 4 ระยะเวลาหลัก เพื่อให้ได้นวัตกรรมที่ผ่านการตรวจสอบและทดลองใช้ในสถานการณ์จริง ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัย (Research - R1) – การสังเคราะห์องค์ประกอบและศึกษาความต้องการ

ในระยะเริ่มต้น ผู้วิจัยมุ่งเน้นการสร้างฐานข้อมูลเชิงลึกผ่านกระบวนการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Synthesis) และการสำรวจสภาพปัญหาจริงในพื้นที่ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดเบื้องต้น
2. การสำรวจความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบฯ จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 126 คน ประกอบด้วย ครู 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 9 คน และผู้ปกครอง 107 คน โดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง
3. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ดีเด่น จำนวน 7 ท่าน เพื่อรวบรวมแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) มากำหนดกิจกรรมในรูปแบบ

ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development - D1) – การสร้างและตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรม

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบหลักและย่อยของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาในชุมชน (SRIBOYA-RUAM-JAI Model) เพื่อส่งเสริมจรณทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. การยกร่างรูปแบบซึ่งประกอบด้วยกรอบยุทธศาสตร์ 7 ด้าน (SRIBOYA) และกลไกขับเคลื่อน 7 ขั้นตอน (RUAM-JAI)
2. การตรวจสอบคุณภาพรูปแบบโดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน เพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสม
3. การสร้างคู่มือการใช้รูปแบบที่ระบุนายการปฏิบัติชัดเจน 45 รายการ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

ระยะที่ 3: การวิจัย (Research - R2) – การทดลองใช้และประเมินประสิทธิผล

ผู้วิจัยนำรูปแบบที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้จริงในโรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา ตลอดปีการศึกษา 2567 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 107 คน และเครือข่ายการจัดการศึกษา 3 ภาคส่วน จำนวน 36 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประกอบด้วยแบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียน (ปพ.5) แบบทดสอบ NT คะแนน O-NET และแบบประเมินจรรยาบรรณและทักษะดิจิทัล

3. วิเคราะห์ข้อมูลผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนโดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบ และใช้สถิติ t-test for Dependent Samples เพื่อทดสอบนัยสำคัญ

ระยะที่ 4: การพัฒนา (Development - D2) – การปรับปรุงและพัฒนาแบบให้สมบูรณ์

ในระยะสุดท้าย ผู้วิจัยนำผลการประเมินและข้อสังเกตจากการทดลองใช้มาปรับปรุงรูปแบบโดยใช้กระบวนการประชุม สัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 7 ท่าน เพื่อให้ได้รูปแบบที่สมบูรณ์และพร้อมสำหรับการเผยแพร่สู่สาธารณะต่อไป

ตาราง 3 แนวคิดทางทฤษฎีและการประยุกต์ใช้ในรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการการมีส่วนร่วมของเครือข่าย การจัดการศึกษาในชุมชน (SRIBOYA-RUAM-JAI Model) เพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณและทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา

ฐานคิดทางทฤษฎี	นิยามเชิงระบบ	การประยุกต์ใช้ในโมเดล
Systems Theory	ระบบเปิดที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม	การใช้ระนาบบ้อนกลับเพื่อพัฒนาหลักสูตร
School-Based Management	การกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา	การให้โรงเรียนและคณะกรรมการร่วมกำหนดทิศทาง
Community-Based Education	การใช้ชุมชนเป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้	การเรียนรู้เชิงปฏิบัติการบนวิถีประมงและท่องเที่ยว
Participatory Governance	การเปิดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม	การบริหารองค์การระนาบผ่านเครือข่ายจัดการศึกษา
Adaptive Innovation	นวัตกรรมที่ปรับตัวได้ตามสถานการณ์	ความคล่องตัวในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและ AI

ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของเครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพสูง โดยแบบสอบถามความต้องการจำเป็นมีค่า IOC ระหว่าง 0.8–1.0 และค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.91 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเครื่องมือมีความแม่นยำและเชื่อถือได้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการพัฒนานวัตกรรม

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นหลักตามวัตถุประสงค์การวิจัยและระยะการดำเนินงาน ดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น (SRIBOYA-RUAM-JAI Model)

จากการสังเคราะห์เอกสารและผลการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบย่อย และ 45 รายการปฏิบัติ โดยมีสาระสำคัญที่หลอมรวมอัตลักษณ์เกาะศรีบอยาเข้ากับทักษะดิจิทัล ดังนี้

1.1 องค์ประกอบหลักที่ 1 หลักการของรูปแบบ เน้นการทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและผลักดันให้เครือข่ายในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบอย่างจริงจังในฐานะส่วนหนึ่งของชุมชน

1.2 องค์ประกอบหลักที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ มุ่งพัฒนาคุณภาพนักเรียน 3 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านสุขภาพกายสุขภาพจิต

1.3 องค์ประกอบหลักที่ 3 การมีส่วนร่วม (Participation) กำหนดกระบวนการมีส่วนร่วม 3 ระดับ คือ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมติดตาม เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน

1.4 องค์ประกอบหลักที่ 4 เครือข่ายการจัดการศึกษาในชุมชน แบ่งออกเป็น 3 เครือข่ายย่อย ได้แก่ เครือข่ายภายในโรงเรียน เครือข่ายภาคเอกชน และเครือข่ายภาครัฐ

1.5 องค์ประกอบหลักที่ 5 การบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ ครอบคลุมด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร ด้านแหล่งเรียนรู้/สื่อ/เทคโนโลยี และด้านวิธีการบริหาร

ตาราง 4 องค์ประกอบย่อยและรายการปฏิบัติจากการสังเคราะห์รูปแบบ (SRIBOYA Framework)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย (SRIBOYA)	สาระสำคัญในการบริหารจัดการ
(S) Strategic	Community Analysis	วิเคราะห์ทุนทางสังคม ทรัพยากร และความต้องการพื้นที่
(R) Relevance	Rooted Local Wisdom	เชื่อมโยงภูมิปัญญาประมงและการต่อเรือเข้ากับหลักสูตร
(I) Integration	Digital & Life Skills	ใช้เครื่องมือดิจิทัล (AI, Canva) พัฒนาทักษะชีวิต
(B) Balanced	Curriculum Design	สร้างสมดุลระหว่างวิชาการมาตรฐานและวิถีท้องถิ่น
(O) Organization	Participatory Governance	โครงสร้างบริหารแนวระนาบที่เน้นความโปร่งใส
(Y) Yield	Competency & Character	มุ่งเน้นผลผลิตสุดท้ายที่สมรรถนะและจิตวิญญาณชุมชน
(A) Adaptive	Innovation	ความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์โลก

2. คุณภาพของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ

จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน พบว่ารูปแบบและคู่มือการใช้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมเท่ากับ 4.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.14 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าโมเดล RUAM-JAI Mechanism มีความโดดเด่นในด้านการสร้างมิตรภาพและความไว้วางใจ ซึ่งเป็นหัวใจของการทำงานในสังคมพหุวัฒนธรรมมุสลิมบนเกาะศรีบอยา

3. ประสิทธิภาพของการทดลองใช้รูปแบบต่อสมรรถนะนักเรียน

ผลการทดลองใช้รูปแบบในปีการศึกษา 2567 พบความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในตัวนักเรียนทั้งด้านทักษะดิจิทัลและจรรยาบรรณ ดังรายละเอียดในตารางที่ 5 และ 6

ตาราง 5 ผลการประเมินจรรยาบรรณ (Soft Skills) ของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบ (n = 107)

องค์ประกอบจรรยาบรรณ	คะแนนเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับคุณภาพ
1. การทำงานร่วมกัน (Collaboration)	4.65	0.29	มากที่สุด
2. การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking)	4.62	0.30	มากที่สุด
3. การสื่อสาร (Communication)	4.58	0.32	มากที่สุด
4. ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)	4.56	0.33	มากที่สุด
5. ภาวะผู้นำ (Leadership)	4.55	0.31	มากที่สุด
6. คุณธรรมจริยธรรม (Ethics & Character)	4.51	0.32	มากที่สุด
ภาพรวม	4.58	0.31	มากที่สุด

ตาราง 6 ผลการประเมินทักษะการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล (Digital Life Skills) (n = 107)

องค์ประกอบทักษะดิจิทัล	คะแนนเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับคุณภาพ
1. การจัดการความเสี่ยงทางไซเบอร์	4.72	0.25	มากที่สุด
2. การเข้าถึงและประมวลผลข้อมูล	4.68	0.27	มากที่สุด
3. การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	4.65	0.28	มากที่สุด
4. ความสามารถในการปรับตัว	4.64	0.30	มากที่สุด
5. การจัดระเบียบข้อมูล	4.60	0.29	มากที่สุด
6. การใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต	4.58	0.31	มากที่สุด
ภาพรวม	4.65	0.28	มากที่สุด

นอกจากนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจาก 54.37 ในปี 2566 เป็น 66.34 ในปี 2567 (+11.97 คะแนน) ส่วนความสามารถในด้านการอ่านออกเขียนได้มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.98 และด้านการคิดเป็นทำเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.44

4. ความพึงพอใจและการมีส่วนร่วมของเครือข่าย

เครือข่ายการจัดการศึกษาในชุมชนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.75) โดยกลุ่มผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับอาชีพประมงและการต่อเรือมากที่สุด ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในการดำเนินงานพบว่าบุคลากรทั้ง 3 เครือข่าย มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยองค์ประกอบด้านหลักการของรูปแบบได้รับคะแนนประเมินสูงสุด ซึ่งสะท้อนถึงการยอมรับและเข้าใจในวิสัยทัศน์ร่วมกันของคนบนเกาะ

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพนักเรียนด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต

รายการประเมิน	ปี 2566 (\bar{X})	ปี 2567 (\bar{X})	ผลต่าง
1. น้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์	86.30	92.49	+6.18
2. สมรรถภาพทางกายและร่างกายแข็งแรง	84.93	91.04	+6.11
3. มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี	83.84	92.20	+8.36
4. การดูแลสุขภาพและป้องกันอุบัติเหตุ	85.48	91.62	+6.14
5. ความรู้เท่าทันสิ่งแวดล้อม	86.30	90.46	+4.16
ภาพรวม	85.37	91.56	+6.19

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแบบการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาในชุมชน (SRIBOYA-RUAM-JAI Model) เพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณในศตวรรษที่ 21 และทักษะการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยาแสดงให้เห็นถึงการหลอมรวมทฤษฎีการบริหารสมัยใหม่เข้ากับอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ได้อย่างทรงพลัง ผู้วิจัยขออภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

ประการแรก ความสำเร็จในการก้าวข้ามข้อจำกัดของพื้นที่เกาะด้วยกลไก RUAM-JAI หัวใจของความสำเร็จอยู่ที่การเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารจากแนวตั้งสู่แนวระนาบ การสร้างความสัมพันธ์ (Relationship) และความเป็นเอกภาพ (Unity) ภายใต้อิทธิพล "ร่วมใจ" ช่วยลดช่องว่างระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมุสลิมบนเกาะศรีบอยาได้อย่างมีนัยสำคัญ สิ่งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen & Uphoff (1977) ที่ว่าการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วยความร่วมมือที่จริงจัง ร่วมดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์ ผลการวิจัยที่พบว่าเครือข่ายมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ยืนยันว่าเมื่อชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of Ownership) จะเกิดพลังในการขับเคลื่อนนวัตกรรมการศึกษาได้อย่างยั่งยืน แม้ในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดด้านภูมิศาสตร์

ประการที่สอง การบูรณาการภูมิปัญญาดั้งเดิมเข้ากับสมรรถนะดิจิทัล (Relevance & Digital Integration) รูปแบบนี้ไม่เพียงแต่สอนทักษะไอทีตามมาตรฐานทั่วไป แต่เป็นการนำเครื่องมือสมัยใหม่มาเป็นปีกให้แก่วิศวกรรมท้องถิ่น การที่นักเรียนใช้ทักษะดิจิทัลในการสื่อสารภูมิปัญญาการต่อเรือไม้และทรัพยากรหัตถ์ผ่านแพลตฟอร์ม Canva หรือการทำวิดีโอสั้น ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเองและบ้านเกิด ผลการประเมินทักษะการจัดการความเสี่ยงทางไซเบอร์ที่ได้คะแนนสูงสุด สะท้อนถึงการสร้างภูมิคุ้มกันทางดิจิทัลที่เข้มแข็งให้แก่เด็กในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ DQ Institute & UNESCO (2023) ที่เน้นความฉลาดทางดิจิทัลในฐานะทักษะที่ขาดไม่ได้ในศตวรรษที่ 21

ประการที่สาม การพัฒนาจรรยาบรรณ (Soft Skills) ผ่านการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การที่นักเรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันและการคิดวิเคราะห์ในระดับมากที่สุด เป็นผลโดยตรงจากการจัดกิจกรรม Action Learning in Community ที่เปลี่ยนพื้นที่เกาะเป็นห้องเรียนขนาดใหญ่.1 นักเรียนได้ฝึกแก้ปัญหาจริงร่วมกับปราชญ์ชาวบ้านและเครือข่ายภาคเอกชน ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะชีวิต (Life Skills) ที่ไม่สามารถวัดผลได้เพียงในห้องเรียนสี่เหลี่ยม สอดคล้องกับงานวิจัยของปรกรณ์ โประรุ่งโรจน์ (2564) ที่ระบุว่าจรรยาบรรณด้านความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีมเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

ประการที่สี่ ผลกระทบเชิงระบบต่อคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน แม้คะแนน O-NET จะมีความผันผวนซึ่งเป็นปัญหาในระดับชาติ แต่คะแนน NT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการที่เน้นความร่วมมือของเครือข่ายช่วยยกระดับทักษะพื้นฐานที่จำเป็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีขึ้นของนักเรียนร้อยละ 91.56 ยังสะท้อนถึงการมีส่วนร่วมของเครือข่ายบุคลากรภาครัฐ ด้านสาธารณสุขที่เข้ามาช่วยคัดกรองและเฝ้าระวังสุขภาพอนามัยอย่างเป็นระบบภายใต้กลไก RUAM-JAI

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาในชุมชน (SRIBOYA-RUAM-JAI Model) เพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณในศตวรรษที่ 21 และทักษะการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล ไปประยุกต์ใช้เป็นต้นแบบ (Model) สำหรับโรงเรียนที่มีลักษณะภูมิศาสตร์ที่ทำนายหรือมีบริบทพัฒนาเฉพาะถิ่น โดยเน้นการสร้าง "สัญญาใจ" ระหว่างโรงเรียนและชุมชน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ชุมชนเชิงกลยุทธ์ (S: Strategic Community Analysis) ก่อนการจัดทำหลักสูตร เพื่อให้เนื้อหาสาระมีความร่วมสมัยและตอบโจทย์วิถีชีวิตจริงของนักเรียน
3. ครูผู้สอนควรได้รับการพัฒนาทักษะการเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) และนักจัดการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างกลมกลืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพระยะยาว (Longitudinal Study) เพื่อติดตามการเติบโตและสมรรถนะของนักเรียนที่จบการศึกษายกระดับนี้ ว่าสามารถปรับตัวและประสบความสำเร็จในตลาดแรงงานหรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้เพียงใด
2. ควรมีการพัฒนาระบบนิเทศและพี่เลี้ยง (Monitoring & Mentoring) ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital PLC) เพื่อให้เครือข่ายในชุมชนสามารถให้คำแนะนำแก่ครูและนักเรียนได้ตลอดเวลาโดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องการเดินทางข้ามเกาะ
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบนี้ในโรงเรียนที่มีบริบทพัฒนาที่แตกต่างกัน เพื่อปรับปรุงความยืดหยุ่นของโมเดล (Adaptive Innovation) ให้มีความเป็นสากลมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยและพัฒนาชิ้นนี้ประสบความสำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาและการสนับสนุนจากหลายภาคส่วน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาในชุมชน (SRIBOYA-RUAM-JAI Model) เพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณในศตวรรษที่ 21 และทักษะการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา จนมีความสมบูรณ์เชิงวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รศ.ดร.ฟูสดี พรหม และคณะทำงานจากมหาวิทยาลัยราชภัฏในพื้นที่ภาคใต้ที่เป็นที่ปรึกษาหลัก

ขอขอบพระคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรต่างๆ ตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน ตลอดจนผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำศาสนา และปราชญ์ชาวบ้านที่ได้ร่วมกันสร้างสัญญาใจ และสละแรงกายแรงใจในการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่ลูกหลานเยาวชนอย่างไม่เห็นดีเห็นน้อย ความเสียสละของท่านคือพลังสำคัญที่พิสูจน์ให้เห็นว่าพลังแห่งชุมชนคือหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริง

สุดท้ายนี้ ขอขอบใจนักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่านวัตกรรมการบริหารจัดการชิ้นนี้จะเป็นต้นแบบที่มีคุณค่าในการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาและกอบกู้อนาคตให้แก่เยาวชนในพื้นที่ห่างไกลสืบไป

References

- Ainscow, M. (2020). Promoting inclusion and equity in education: Lessons from international experiences. *Nordic Journal of Studies in Educational Policy*, 6(1), 7-16.
- Boonnun, W. (2025). *Systems theory: Basic knowledge and understanding*. Krabi: Private Publisher.
- Boyatzis, R. E. (1982). *The competent manager: A model for effective performance*. John Wiley & Sons.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1977). *Rural development participation: Concepts and measures for project design, implementation and evaluation*. New York: Cornell University.
- Department of Mental Health, Ministry of Public Health. (2024). *Report on the mental health status of Thai students in remote areas*. Bangkok: Agricultural Cooperative Federation of Thailand.
- DQ Institute & UNESCO. (2023). *Digital intelligence (DQ) & digital life skills framework*. Paris: UNESCO.
- Faculty Focus. (2026). *Designing the 2026 classroom: Emerging learning trends in AI-driven education systems*. Magna Publications.
- Kaewdang, R. (1999). *The revolution of Thai education*. Bangkok: Matichon.
- Kosum, S. (1999). *Participatory development for local government*. Bangkok: King Prajadhipok's Institute.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Marut Patphol. (2019). *Soft skills for 21st century learners*. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- McClelland, D. C. (1993). *Introduction to competence*. Journal of Applied Psychology.
- Metkarunjit, M. (2010). *Participation in educational management*. Bangkok: Book Point.
- Ministry of Education. (2017). *National education plan B.E. 2560 - 2579 (2017-2036)*. Bangkok: Office of the Education Council.
- Muangson, M. (2022). *School-based management and community participation affecting school effectiveness in Nakhon Phanom. (Master's thesis)*. Nakhon Phanom University.
- Oakley, P. (1991). *Projects with people: The practice of participation in rural development*. Geneva: International Labour Office.
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2022). *The 13th national economic and social development plan (2023–2027)*. Bangkok: Prime Minister's Office.
- Pattanapongsa, N. (2004). *Participation: Concepts and methods*. Bangkok: Prince of Songkla University Press.
- Runjaroen, T. (2007). *Professionalism in organization and management of education*. Bangkok: L.T. Press.
- Senge, P. M. (2006). *The fifth discipline: The art & practice of the learning organization*. Broadway Business.
- Spencer, L. M., & Spencer, S. M. (1993). *Competence at work: Models for superior performance*. John Wiley & Sons.
- United Nations. (1981). *Popular participation as a strategy for promoting community-level action and national development*. New York: UN.
- Vetchachai, A. (2001). *Techniques for community participation*. Bangkok: Department of Social Work, Thammasat University.
- Whang, I. J. (1981). *Management of rural development in Korea*. Seoul: Korea Development Institute.
- World Bank. (2018). *World development report 2018: Learning to realize education's promise*. Washington, DC: World Bank.